

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/50/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100148
Dátum vydania rozhodnutia: 11. decembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100148.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci proti obvinenému M. C. a spol. pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 11. decembra 2018 v Bratislave o sťažnosti obvineného M. C. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 15. novembra 2018, sp. zn. 3Tp/13/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného M. C. zamietla.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd uznesením z 15. novembra 2018, sp. zn. 3Tp/13/2018, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného M. C. o prepustenie z väzby na slobodu. Zároveň podľa § 81 ods. 1 Tr. por. neprijal ponuku peňažnej záruky za obvineného a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. jeho väzbu nenahradil ani dohľadom probačného a mediáčného úradníka. Proti tomuto uzneseniu, ktoré bolo obvinenému M. C. a jeho obhajcom oznámené 21. novembra 2018, podal obvinený 26. novembra 2018 prostredníctvom obhajcu JUDr. Michala Mandzáka sťažnosť. V jej dôvodoch predovšetkým namieta, že hoci v konaní týkajúcom sa jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uviedol nové skutočnosti, ktoré doteraz neboli predmetom konania, sudca pre prípravné konanie sa s nimi vôbec nevysporiadal, čo obvinený považuje za nesprávne, nezákonné a z ústavnoprávneho hľadiska za neudržateľné, keďže tým dochádza k porušeniu jeho ústavných práv, ako aj práv garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, najmä práva na periodické preskúmanie väzby. Nezákonnosť jeho väzby pritom vidí v nezákonne získanom znaleckom posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity a jeho dodatku č. 1, ktorý bol základným dôkazným prostriedkom, ktorý viedol k nariadeniu jeho väzby a ktorý podľa neho nebol súčasťou spisu v konaní o vzatí do väzby pred sudcom pre prípravné konanie. V tejto súvislosti opakovane namieta, že tento znalecký posudok „objavil“ v spise až vyšetrovateľ pri prevzatí vyšetrovacieho spisu 19. júla 2018, pričom z obsahu spisu bolo zrejmé, že nebol riadne zažurnalizovaný. A i keď Najvyšší súd Slovenskej republiky pri predchádzajúcom rozhodovaní o jeho väzbe, vychádzajúc iba zo stanoviska jednej z kontradiktórnych strán - prokurátora, ktoré bolo v príkrom rozpore so stanoviskom obhajoby, dospel v uznesení z 22. augusta 2018, sp. zn. 4Tost 33/2018, k záveru o zákonnosti získania tohto dôkazného prostriedku, poukazuje sťažovateľ na to, že vyšetrovateľ zabezpečil rovnopis predmetného znaleckého

posudku a jeho dodatku č. 1 od spracovateľa, pričom sú zrejmé rozdiely medzi touto verziou a verziou, ktorú mal predložiť prokurátor. Príkladmo dáva do pozornosti, že jedna verzia mala byť podpísaná „V Bratislave dňa 23. mája 2018“ a druhá „V Žiline dňa 22.05.2018“. Podľa sťažovateľa je tak nepochybné, že jedna z týchto verzií nemôže byť pravou listinou. V nadväznosti na to vyslovil názor, že ak bola väzba nariadená nezákonne, nemôže byť zákonná ani jej ďalšie trvanie, konkrétne nariadenie väzby na základe falzifikátu spôsobuje jej nezákonnosť od začiatku. Na tom nemôže podľa sťažovateľa nič zmeniť ani existencia znaleckého posudku vypracovaného v prípravnom konaní po nariadení väzby. Napadnutému uzneseniu zároveň vyčíta to, že vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože aj napriek výzve obhajoby ako i nariadeného súdu sudca pre prípravne konanie neuviedol, či súčasťou vyšetrovacieho spisu bol v čase rozhodovania o návrhu na vzatie do väzby i inkriminovaný znalecký posudok a jeho dodatok č. 1. Pokiaľ ide o neexistenciu dôvodov preventívnej väzby namietajú obvinení v prvom rade to, že sa prvostupňový súd nevysporiadal s námietkou obhajoby týkajúcou sa dôkazného bremena prokuratúry ohľadom trestných stíhaní odôvodňujúcich preventívnu väzbu. V tomto smere tvrdí, že pokiaľ dôvod preventívnej väzby spočíva len v existencii trestných stíhaní, tak orgány rozhodujúce o väzbe sú povinné skúmať aktuálny stav týchto trestných stíhaní a zaoberať sa jednak existenciou dôvodného podozrenia a jednak tým, či orgány činné v trestnom konaní postupujú v týchto prípadoch plynulo, keďže od týchto trestných konaní závisí ďalšie trvanie väzby. Názor prokurátora, že samotná existencia iných trestných stíhaní postačuje k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemôže byť podľa sťažovateľa ústavne akceptovateľný, keďže by mohol viesť i k tomu, že orgány činné v trestnom konaní by si mohli účelovo „vyrobiť“ iné trestné stíhanie a tak umelo založiť väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Inak povedané, súd rozhodujúci o väzbe by sa mal zaoberať nielen mechanickou existenciou iných trestných stíhaní (ktoré podľa prokurátora majú odôvodňovať preventívnu väzbu), ale i tým, či v prípade týchto iných trestných stíhaní existuje minimálne dôvodné podozrenie o spáchaní trestného činu v daných veciach tak, aby sa bezpečne vylúčila prípadná účelovosť trestných konaní, ktorých jediným cieľom by bolo navodiť účinky väzby. Len v takom prípade totiž môže súd podľa sťažovateľa relevantne vylúčiť prípadne účelové „vyfabrikovanie“ trestných stíhaní s jediným cieľom navodiť účinky preventívnej väzby. Prvostupňový súd sa však podľa neho s touto okolnosťou nezaoberal a preto nemôže napadnuté uznesenie z ústavnoprávneho hľadiska obstať. Pritom tvrdí, že takáto „ostrážitosť“ sa legitímne očakávala hlavne z toho dôvodu, že sám nariadený súd v uznesení sp. zn. 2 Tost 23/2018 konštatoval účelovosť väzby vo vzťahu k PhDr. O. P.. V tejto súvislosti obvinení osobitne zdôraznili, že orgány činné v trestnom konaní síce pripojili správy z dvoch súvisiacich trestných stíhaní, tieto však absolútne nereflektovali požiadavky stanovené nariadeným súdom v uznesení sp. zn. 4 Tost 33/2018 a neboli aktuálne, keďže boli vypracované mesiac pred podaním žiadosti o prepustenie z väzby. Zároveň opakovane poukázal na to, že trestné konanie vedené v kauze poškodenej spoločnosti W. na KR PZ Bratislava pod ČVS: KRP-276/2-VYS-BA-2016 je účelové, keďže je stíhaný pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku spočívajúce v tom, že mal poškodiť túto spoločnosť úkonom vykonaným v čase, keď bol jediným spoločníkom tejto spoločnosti a teda mal poškodiť sám seba, čo považuje za absurdné. Pokiaľ ide o ďalšie trestné stíhanie vedené NAKA, NFJP, expozitúra Banská Bystrica pod ČVS:PPZ-542/NKA-FP-ST-2016, kde je stíhaný pre zločin neodvedenia dane a poistného, pričom podstatou skutku je zneužitie práva (nie výslovne porušenie daňového práva) a to za situácie, keď objektom tohto trestného činu je správne vymieranie dane, ktorá bola riadne vymieraná. Obhajoba je preto presvedčená, že sa jedná o účelovo vyfabrikované trestné stíhanie, o čom svedčí i to, že do škody bola zahrnutá i vlastná daňová povinnosť, ktorá bola správcovi dane riadne uhradená. Za účelové je potrebné podľa sťažovateľa považovať i ďalšie trestné stíhanie, pričom prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena si ani nevyžiadala správy z týchto trestných konaní, čo znemožňuje objektívne posúdiť existenciu dôvodného podozrenia ako i to, či orgány činné v trestnom konaní konajú s náležitou rýchlosťou v týchto veciach. Jasným dôkazom o účelovosti trestných stíhaní je už jeho predikcia, že reakciou na jeho žiadosť o prepustenie z väzby bude vznesenie ďalšieho obvinenia. Napokon v tejto súvislosti vyslovil sťažovateľ názor, že bez toho, aby si sudca pre prípravne konanie aspoň pripojil spisy z dvoch prebiehajúcich trestných stíhaní, nemohol spoľahlivo posúdiť, či sa nejedná len o umelo vyfabrikované trestné stíhanie s cieľom použiť ich len ako dôvod preventívnej väzby. Pokiaľ ide o dôvody preventívnej väzby, napadnuté uznesenie nespĺňa podľa sťažovateľa ani predpoklady tzv. „doktríny zosilnených dôvodov pre trvanie väzby“. V tomto smere obvinení poznamenal, že oproti stavu, kedy bola väzba

nariadená uznesením sp. zn. 2Tost 23/2018, t. j. ku dňu 28. júna 2018, došlo k podstatnej zmene v jeho postavení, keďže dôvodom nariadenia väzby boli jeho tzv. „insígnie“ (moc a postavenie), avšak vzhľadom na nové okolnosti: (i) zaistenie majetku, (ii) päť mesiacov trvajúca väzba, (iii) zásahy do jeho prezumpcie neviny v podobe masívnej medializácie a obviňovanie zo skutkov, s ktorými nemá nič spoločné (čoho dôsledkom je dištancovanie predstaviteľov politického a obchodného života) je podľa obvineného nepochybné, že v súčasnom štádiu nemôže naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti a už vôbec nedisponuje „insígniami“, ktoré by mu mali napomáhať v páchaní tzv. sofistikovanej trestnej činnosti. Nemožno pritom akceptovať názor sudcu pre prípravné konanie, keď uviedol, že môže páchať trestnú činnosť „prostredníctvom majetku, ktorého explicitne nie je vlastníkom“, keďže sa jedná o ničím nepodloženú a neodôvodnenú hypotézu, pretože sudca pre prípravné konanie ani náznakovo neuvádza, o aký konkrétny majetok sa má jednať a akoby sa ním mohol dopúšťať trestnej činnosti, zohľadňujúc i absolútne zníženie jeho spoločenského statusu. Sťažovateľ ďalej namieta, že sudca pre prípravné konanie nešpecifikoval konkrétne dôkazy, ktoré majú podľa jeho názoru odôvodňovať existenciu dôvodného podozrenia, pričom je obhajoba je presvedčená, že žiadne takéto zákonne získané dôkazné prostriedky ani neexistujú. Okrem inkriminovaného znaleckého posudku USI považuje za nezákonne získaný i znalecký posudok znalkyne PhDr. PaedDr. Strakovej, keďže je podľa obvineného nepreskúmateľný (odvoláva sa napríklad na zdroje, ktoré nie sú riadne označené a neobsahuje žiadne znalecké skúmanie ohľadom pravosti sporných podpisov). Zároveň namieta, že hoci podľa tejto znalkyne je stanovenie času podpisu v písomznanectve najzložitejšie, bola do konania pribratá sama znalkyňa, ktorá ani nevyužila inštitút konzultanta, hoci v zmysle § 142 ods. 1 Tr. por. platí, že ak ide o objasnenie skutočností obzvlášť zložitej, priberú sa dvaja znalci. Okrem toho trpí tento znalecký posudok podľa neho i ďalšou vadou a to tým, že znalkyňa hodnotí výpovede obvineného PhDr. O. P., čo má podľa sťažovateľa samozrejme vplyv aj na záver jej znaleckého skúmania. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej namieta, že orgány činné v trestnom konaní nevyhoveli návrhu na vypočutie tejto znalkyne, čo podľa neho jednak dokumentuje ich účelový postup a zároveň tým upierajú obhajobe základné práva a to právo na vypočutie znalca za situácie, že predmet znaleckého skúmania je jedným z najobťažnejších v písomznanectve, obhajoba voči znaleckému posudku vzniesla množstvo výhrad a jeho závery sú v príkrom rozpore so závermi znaleckého posudku zabezpečeného obhajobou. Napokon o účelovom a neefektívnom postupe orgánov činných v trestnom konaní svedčí i to, že orgány činné v trestnom konaní bránia obhajobe vypracovať vlastný znalecký posudok, keďže prokurátor zakázal obhajobe znalecky skúmať inkriminované zmenky tzv. invazívnou metódou a vyšetrovateľ vrátil porovnávací materiál, ktorý si obhajoba nemôže sama zabezpečiť. Ďalším účelovým postupom je podľa sťažovateľa to, že orgány činné v trestnom konaní sa snažili vypočuť znalcov obvineného a poškodenej spoločnosti M. - A., s. r. o. (Mgr. Zelenkovú, Mgr. Koutného za USI, Mgr. Masaryka za UKK) v pozícii svedkov a nie znalcov a po námietkach obhajoby ich odmietajú vypočuť úplne; že vykonávajú nezákonné úkony, napr. výsluch svedkyne A. Z. a Y.. C.. Vo vzťahu k posledne menovanému svedkovi sťažovateľ uviedol, že pri jeho výsluchu nebol zabezpečený kvalifikovaný tlmočník v dôsledku čoho obhajca odmietol pokračovať vo výsluchu do rozhodnutia o jeho opravnom prostriedku podanom podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté. Dôvody nezákonnosti výsluchu svedkyne A. Z. konkretizoval obvinený prostredníctvom obhajcu pri jeho výsluchu 22. novembra 2018, kópiu zápisnice z ktorého v prílohe sťažnosti predložil, pričom zdôraznil, že orgány činné v trestnom konaní doposiaľ nerozhodli o jeho opravnom prostriedku voči európskemu vyšetrovaciemu príkazu. V tejto súvislosti potom vyslovil názor, že účelom väzby je zabezpečovanie zákonne získaných dôkazov a nie nezákonne získaných, pričom zabezpečovanie nezákonne získaných dôkazov je potrebné hodnotiť ako prietahové konanie, ktoré nie je zlučiteľné s povinnosťou konať náležite rýchlo a obozretne vo väzobnej veci. Z tohto dôvodu namieta obvinený i porušenie čl. 5 ods. 3 dohovoru. Napokon sťažovateľ napadnutému uzneseniu vytyka i to, že sa nenáležitým spôsobom zaoberal možnosťami náhrady väzby menej invazívnymi prostriedkami, a to najmä ponúknutou zárukou vo výške 1 mil. eur, ako i probačným a mediačným dohľadom. Následne dôvody podanej sťažnosti doplnil obvinený prostredníctvom obhajcu podaním zo 7. decembra 2018, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 10. decembra 2018. V tomto doplnení uviedol, že z „vysvetlenia“ prokurátora o doložení znaleckého posudku ÚSI č. 77/2018 (ktoré predložil v sťažnostnej veci 4Tost 33/2018) vyplýva len to, že mal doložiť znalecký posudok a nie i jeho dodatok

č. 1, ktorý je podľa obvineného absolútne nepreskúmateľný. Navrhol preto, aby si nadriadený súd za účelom posúdenia zákonnosti získania inkriminovaného znaleckého posudku a jeho dodatku a teda i zákonnosti nariadenia väzby vyžiadal z Ministerstva spravodlivosti SR výpis z elektronického znaleckého denníka, ktorého modul okrem iného obsahuje priebežné vedenie evidencie o úkonoch znaleckej činnosti a odoslanie úkonu znaleckej činnosti. Namieta tiež, že napriek doloženiu nového zväzku č. XIII vyšetrovateľom, nie je vyšetrovací spis kompletný a orgány činné v trestnom konaní predkladajú súdom, ktoré majú rozhodovať o zákonnosti väzby, len selektívne vybrané časti spisu, čo im neumožňuje objektívne posúdiť zákonnosť väzby. Okrem toho tvrdí, že vyšetrovací spis je dôsledkom postupu orgánov činných v trestnom konaní (najmä prokuratúry) v stave nespôsobilom pre ukončenie vyšetrovania, pričom v prílohe predložil zápisnicu z preštudovania zo 6. decembra 2018, z ktorej vyplýva, že tento úkon bol dôsledkom väd prípravného konania zrušený. Dôsledkom tejto skutočnosti je to, že prípravné konanie nebude môcť byť ukončené v základnej lehote trvania väzby, čo len preukazuje predpoklad obhajoby, že orgány činné v trestnom konaní nekonajú s náležitou rýchlosťou zodpovedajúcou väzobnej veci, čo podľa neho samo o sebe spôsobuje jej nezákonnosť. Ďalej namieta nezákonnosť európskeho vyšetrovacieho príkazu, na základe ktorého bol realizovaný výsluch svedkyne A. C.-Z.. Konkrétne email prokurátora GP SR (ktorý nie je súčasťou vyšetrovacieho spisu), v zmysle ktorého mal vyšetrovateľ „poučiť“ obhajobu, že nemá právo klásť otázky, čo je v rozpore so stanoviskom zástupcu prokurátora ÚŠP GP SR JUDr. Bira, ktorý takéto právo obhajobe priznal; to, že orgány činné v trestnom konaní zabezpečili preklad EVP bez toho, aby pribrali prekladateľa, nezabezpečili ale preklad zmeniek, ku ktorým mala svedkyňa vypovedať, a nemeckí vyšetrovatelia z nich nemohli vychádzať. Tieto skutočnosti pritom nemôže nadriadený súd podľa obvineného objektívne posúdiť, keďže súčasťou predloženého vyšetrovacieho spisu nie sú preklady európskeho vyšetrovacieho príkazu, ani preklady otázok k nemu, a tieto sú už súčasťou „verzie“ vyšetrovacieho spisu, ktorý mu bol predložený pri záverečnom preštudovaní. Zjavná nezákonnosť výsluchu tejto svedkyne je podľa sťažovateľa daná aj tým, že obhajcovia jej nemali právo klásť otázky, nemali právo namietať znenie otázok, pričom jej zástupca odpovedal minimálne na jednu otázku za ňu, a v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní nebol slovenskými orgánmi zabezpečený tlmočník, v dôsledku čoho prítomnému obhajcovi nebola daná zápisnica na podpis. Naproti tomu upozorňuje, že súčasťou vyšetrovacieho spisu je zápisnica o výsluchu tejto svedkyne bez podpisu obhajcom PhDr. O. P., ktorý ju však podpisoval. Pokiaľ ide o znalecký posudok PhDr. PaedDr. Strakovej obvinený doplnil, že tento nemožno považovať za zákonne získaný najmä preto, lebo kardinálnym porovnávacím materiálom má byť podpis na sľube poslancu PhDr. O. P. z 15. októbra 2002, pričom zo znaleckého posudku nie je zjavné ani to, ako sa znalkyňa k tomuto podpisu dostala, ako i to, že posudzuje len fotokópiu. V tejto súvislosti tiež namieta, že hoci znalkyňa v posudku uvádza, že použila grafometrickú metódu, žiadne merania nevykonala, lebo by inak museli byť v spise obsiahnuté; že sa odvoláva na nešpecifikovanú literatúru a nešpecifikované výskumy; absolútne nepreskúmateľný záver znaleckého posudku na strane 113 a 114. Pritom tvrdí, že tieto pochybenia mohli byť vysvetlené pri výsluchu znalkyne, ktorý obhajoba navrhla, avšak orgány činné v trestnom konaní ho odmietajú vykonať, keďže si podľa neho uvedomujú neudržateľnosť záverov tohto znaleckého posudku, pričom pri výsluchu by sa zistilo, že tieto sú nepoužiteľné, nepreskúmateľné a hlavne nesprávne. Ďalšie pochybenia orgánov činných v trestnom konaní sú podľa sťažovateľa uvedené v zápisnici podľa § 208 Tr. por., ktorú mu poskytol obhajca spoluobvineného PhDr. O. P. Mgr. Para 7. decembra 2018 a kópiu ktorej v prílohe predložil. Okrem toho namieta tiež, že súčasťou spisu nie je reakcia na opravný prostriedok podaný obhajobou proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu, ktorého kópiu ako i kópie odpovedí zo strany GP SR v prílohe predložil. Nesúhlasí pritom s názorom GP SR, že opravný prostriedok proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu nie je prípustný a ani s názorom dozorového prokurátora, že takýto opravný prostriedok neexistuje ani v súvislosti s tlmočením výpovede svedka C.. Naopak s poukazom na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ považuje za nepochybné, že môže podať opravný prostriedok proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu a preto je postup orgánov činných v trestnom konaní nezákonný, spôsobujúci zbytočné preťahy. V prílohe napokon predložil aj kópiu odôvodnenia sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa ČVS: PPZ-418/NKA-FP-BA-2016 zo 16. októbra 2018, z ktorého vyplýva, že ďalšie trestné stíhania sú umelo vyrobené s cieľom udržania väzby „za každú cenu“. Obvinený zároveň navrhol, aby nadriadený súd nariadil neverejné zasadnutie za jeho účasti a účasti jeho obhajcov, aby mohol byť

vykonaný jeho výsluch, ktorého predmetom by bolo jeho vyjadrenie k novým skutočnostiam, najmä k obsahu zväzku č. XIII. V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a sám rozhodol o jeho žiadosti tak, že ho prepustí na slobodu. Úvodom považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) za potrebné uviesť, že táto vec bola po jej predložení pridelená náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky senátu 2T, do ktorého sú podľa rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2018 (ďalej len „rozvrh práce“) zaradení JUDr. Peter Paluda, JUDr. Martin Piovartsy a JUDr. František Mozner, ktorý je zároveň spravodajcom a predsedom senátu v tejto veci. Keďže však JUDr. Martin Piovartsy bol ešte uznesením z 27. júna 2018, sp. zn. 6Ndt 20/2018, vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v tejto veci, bol namiesto neho podľa čl. V ods. 2 a 3 rozvrhu práce určený ako zastupujúci člen senátu JUDr. Martin Bargel. Obvinený podaním z 30. novembra 2018 vzniesol námietku zaujatosti najprv voči predsedovi senátu JUDr. Františkovi Moznerovi a následne podaním zo 6. decembra 2018 aj voči členovi senátu JUDr. Martinovi Bargelovi a to pre ich pomer k prejednávanej veci. Túto vo vzťahu k oboj zhodne odôvodnil tým, že vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Tost 23/2018 rozhodli o jeho vzatí do väzby, pričom dôvodnosť podozrenia uzavreli na základe znaleckého posudku č. 77/2018 a jeho dodatku č. 1, zákonnosť získania ktorého však obhajoba spochybňuje v tomto sťažnostnom konaní, čo je objektívne doložené tým, že „verzia“, ktorú mal doložiť prokurátor sa nezhoduje s verziou, ktorú zabezpečil vyšetrovateľ od znaleckého ústavu. Je preto zrejmé, že sťažnostný súd nemal o existencii týchto verzií žiadnu vedomosť, avšak tento znalecký posudok bol jednoznačne zažurnalizovaný v rozpore s ustanovením § 72 ods. 4 Tr. por., čo malo podľa sťažovateľa minimálne zvýšiť „ostrážitosť“ namietaných sudcov ohľadne získania tohto znaleckého posudku. Rekapitulujúc zároveň námietky, ktoré v tomto smere uplatnil obvinený už v sťažnosti proti napadnutému uzneseniu, uzatvára, že tieto okolnosti minimálne vyvolávajú zaujatosť na strane namietaných sudcov pre pomer k prejednávanej veci, keďže sa dá dôvodne očakávať, že sa budú snažiť legitimizovať svoje predchádzajúce rozhodnutie, aj keď obvinený zvýraznil, že o existencii dvoch verzií znaleckého posudku nemali vedomosť. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je okrem iných vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31. K obvineným vzneseným námietkam zaujatosti je potrebné v prvom rade uviesť, že z pohľadu ustanovenia § 32 ods. 6 veta za bodkočiarkou Tr. por. nestačí formálne označiť dôvod zaujatosti, ale vecne uplatnené námietky musia niektorému z dôvodov zaujatosti aj skutočne zodpovedať. V súlade s dlhodobou ustálenou súdnou praxou pritom platí, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať napr. v tom, že sudca alebo jemu blízka osoba boli prejednávanou trestnou činnosťou poškodení, prípadne boli jej svedkami a pod. Pod tento dôvod, ale ani iný dôvod vylúčenia však nemožno podradiť to, že sa sudca podieľal na skoršom rozhodnutí v tej istej veci, a to ani vtedy, ak rozhodol v rozpore s predstavami alebo očakávaniami niektorej zo strán konania. Akceptovanie opačného prístupu by vo svojich dôsledkoch viedlo k neudržateľnej situácii, v ktorej by mal byť vylúčený každý sudca opätovne rozhodujúci v tej istej veci. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že námietky zaujatosti vznesené obvineným voči JUDr. Františkovi Moznerovi a JUDr. Martinovi Bargelovi sú založené na iných dôvodoch, než dôvodoch uvedených v § 31 Tr. por. a preto o nich nekoná. V ďalšom kroku potom na podklade predmetnej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, preskúmal podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná, pričom si v celom rozsahu osvojil dôvody prvostupňového rozhodnutia, ktoré nepovažuje za potrebné ani účelné na tomto mieste opakovať. So zreteľom na vyššie zhrnuté sťažnostné námietky je však nutné k veci najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že hoci súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo významné otázky súvisiace s

predmetom súdnej ochrany, súd nemusí dať odpoveď na každú otázku nastolenú stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov uvádzaných stranami konania (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 441/2018). V kontexte posudzovanej veci potom sťažnostný súd opätovne zdôrazňuje, že rozhodnutie o väzbe nie je rozhodnutím o vine či nevine obvineného. Súdy sa pri rozhodovaní o väzbe preto nezameriavajú na hodnotenie viny obvineného, jeho obhajoby alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Tr. por. (ako sa toho domáha sťažovateľ), ale skúmajú len to, či sú splnené formálne a materiálne podmienky rozhodnutia o väzbe (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. augusta 2016, sp. zn. II. ÚS 626/2016). Už na tomto mieste je preto potrebné uviesť, že námietky obvineného, ktorými poukazuje na (podľa neho) celý rad chýb prípravného konania, resp. spochybňuje zákonnosť doposiaľ zabezpečených dôkazov, stoja mimo rámca rozhodovania o jeho väzbe. Vychádzajúc z uvedeného sa najvyšší súd v rámci svojho prieskumu zameril v prvom rade na to, či sťažnosťou napadnuté uznesenie je výsledkom procesne predpísaného konania. Zistil pritom, že žiadosť obvineného o prepustenie z väzby bola doručená prokurátorovi 6. novembra 2018. Ten jej nevyhovel a 12. novembra 2018 ju so svojim stanoviskom, ktoré bolo doručené aj obvinenému a jeho obhajcom, predložil sudcovi pre prípravné konanie, ktorý určil termín výsluchu na 15. novembra 2018 (pričom sťažovateľ sa vzdal práva účasti na tomto výsluchu) a po vykonaní tohto úkonu trestného konania napadnutým uznesením rozhodol o väzbe sťažovateľa. Možno teda konštatovať, že prvostupňový súd v konaní, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo, rešpektoval právo sťažovateľa na obhajobu a najvyšší súd nezistil ani žiadne iné podstatné chyby tohto konania, ktoré by bez ďalšieho odôvodňovali zrušenie predmetného rozhodnutia. Následne preto najvyšší súd skúmal, či sú zároveň dané materiálne podmienky pre ďalšie obmedzenie jeho osobnej slobody väzbou; v prvom rade to, či doteraz zistené skutočnosti naďalej nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky konkrétnych trestných činov a či je stále dané podozrenie, že sa na jeho spáchaní mal podieľať aj obvinený M. C. (§ 71 ods. 1 Tr. por.). Dospel pritom k záveru, že v tomto štádiu konania sú to najmä navzájom sa dopĺňujúce závery znaleckých posudkov z odvetvia ručné písmo (identifikácia pisateľa) č. 57/2018 (č. l. 2148 a nasl.), z odvetvia účtovníctvo a daňovníctvo, kontroling č. 1/2018 (č. l. 2597 a nasl.) a z odvetvia kriminalistické skúmanie ručného písma a podpisov ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2018/11157 (č. l. 3536 a nasl.), ktoré dostatočne odôvodňujú trestné stíhanie sťažovateľa a ktoré pôvodné (najmä z listinných dôkazov plynúce) podozrenie potvrdzujú. Z nich totiž vyplýva, že podpisy na sporných zmenkách označených v posudku č. 57/2018 ako SM1, SM2 a SM3 vyhotovil za vystaviteľa (PhDr. O. P., pozn.) aj za avala (obchodnú spoločnosť M.Í. - A., spol. s r. o., pozn.) PhDr. O. P. a podpisy na spornej zmenke označenej ako SM4 s vyššou mierou pravdepodobnosti vyhotovil za vystaviteľa aj za avala PhDr. O. P.. Podpisy na zmenkách však neboli podľa znalkyne vyhotovené 11. júna 2000, ale boli vyhotovené po roku 2013, kedy obvinený PhDr. O. P. už nebol oprávnený za avala konať. Pritom podľa záverov znaleckého posudku z odvetvia kriminalistické skúmanie ručného písma a podpisov sporné podpisy vyhotovené na predmetných sporných písomnostiach označených ako SM 1/120-18 a SM 2/120-18 (podpisy pripojené k indosamentom dvoch sporných zmeniek zo 4. mája 2001, pozn.) sú pravými podpismi M.Á. C., od ktorého boli predložené porovnávacie podpisy. Pritom rozdiely vo variabilite medzi týmito spornými podpismi a porovnávacími podpismi z roku 2001 (a blízkeho obdobia) sú väčšie ako rozdiely vo variabilite medzi nimi a jeho porovnávacími podpismi PM 1/120-18 a PM 2/120-18 (podpisy pripojené k indosamentom dvoch sporných zmeniek z 13. mája 2016, pozn.). Medzi zhodnými znakmi vo variabilite medzi podpismi označenými ako SM 1/120-18, SM 2/120-18, PM 1/120-18 a PM 2/120-18 sú podľa posudku také jedinečne zhodné znaky, ktoré sú vlastné iba tejto štvorici podpisov a neboli nájdené v žiadnom inom porovnávacom podpise. Z toho podľa Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru vyplýva záver, že tieto podpisy boli pravdepodobne vyhotovené v najužšej časovej väzbe, ktorú v tomto prípade nie je možné bližšie špecifikovať, ide však o veľmi krátky časový úsek, moment, v ktorom by pisateľ dokázal vyhotoviť štyri podpisy s jedinečne zhodnými znakmi v synchronickej variabilite. V nadväznosti na to nemožno napokon prehliadnúť ani to, že preskúmaním účtovných závierok spoločnosti T. A., a. s. K. (na ktorú mali byť sporné zmenky indosované 4. mája 2001 a predsedom predstavenstva ktorej bol v tom čase práve obvinený M. C., pozn.), ktoré ku skúmaniu predložil správca dane, možno podľa znalkyne konštatovať, že spoločnosť o nadobudnutí práva inkasa zo zmeniek ako o cenných papieroch alebo o

pohľadávkach neúčtovala na účtoch súvahy ani ich nezaevidovala na podsúvahových účtoch. V účtovných závierkach tejto spoločnosti, ktoré predložil spracovateľ účtovníctva - spoločnosť Y., síce boli dve predmetné zmenky 16.596.959,44 (2 á 250.000.000,- Sk) v rokoch 2012 až 2016 evidované na podsúvahových účtoch, text v Poznámkach však o tejto skutočnosti nepojednával. Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti spochybňuje procesnú použiteľnosť predovšetkým znaleckého posudku z odvetvia ručné písmo (identifikácia pisateľa) č. 57/2018, je nutné zopakovať, že tieto jeho námietky presahujú rozsah súdneho prieskumu pri rozhodovaní o väzbe. Zároveň sa však žiada dodať, že žiadna z ním uplatnených výhrad nie je takého charakteru, že by mohla viesť k absolútnej neúčinnosti tohto dôkazu. K neustále opakujúcim sa námietkam sťažovateľa voči zákonnosti získania znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline č. 77/2018 a jeho doplnenia č. 106/2018 treba uviesť, že s touto otázkou sa dostatočne vysporiadal najvyšší súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí z 22. augusta 2018, sp. zn. 4 Tost 33/2018. Ak obvinený aktuálne naviac tvrdí, že jeho väzba bola nariadená na základe falzifikátu, jeho argumentácia (zjavne zámerne) prehliada, že hoci v rovnopise predmetného posudku, ktorý medzičasom zabezpečil vyšetrovateľ a ktorý má v tomto konaní charakter listiny, je (zatiaľ z nezistených dôvodov) uvedené rozdielne miesto a dátum jeho vyhotovenia, jeho zistenia a závery sú úplne totožné so zisteniami a závermi uvedenými vo vyhotovení tohto posudku a jeho doplnení, ktoré mal najvyšší súd k dispozícii pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora proti jeho nevzatiu do väzby. Nedôvodnou je tak i požiadavka obvineného na zabezpečenie výpisu z elektronického znaleckého denníka. Po zistení, že u sťažovateľa naďalej pretrváva dôvodné podozrenie, že sa mal podieľať na spáchaní skutku, pre ktorý je v tejto veci trestne stíhaný a ktorý je právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 4 písm. b) Tr. zák. a zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák., podrobil najvyšší súd prieskumu záver Špecializovaného trestného súdu o existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a aj s týmto sa plne stotožnil. Nad rámec dôvodov prvostupňového rozhodnutia považuje najvyšší súd so zreteľom na obsah sťažnostných námietok za potrebné v tomto smere najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že zmyslom tzv. preventívnej väzby je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaná, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsila, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravovala alebo ktorým hrozila. Pritom nielen rozhodovacia prax všeobecných súdov dlhodobo a konštantne uznáva, že táto obava môže byť daná aj dĺžkou, rozsahom, motívom a spôsobom páchania vyšetrovanej trestnej činnosti (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. augusta 2016, sp. zn. 627/2016). V kontexte posudzovanej veci treba ďalej uviesť, že trestná činnosť nemusí byť vyšetrovaná, resp. stíhaná v spoločnom konaní, ale k záveru o existencii dôvodu tzv. preventívnej väzby možno dôjsť aj so zreteľom na súbežne prebiehajúce trestné stíhanie. Súd rozhodujúci o väzbe pritom posudzuje tieto ďalšie trestné stíhanie iba v tom smere, či vzhľadom na ich štádium a predmet konania je prítomná dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti. Pre vyvodenie takéhoto záveru však nemusí mať „väzobný súd“ k dispozícii celý spisový materiál týkajúci sa súbežných trestných stíhaní, ako tvrdí sťažovateľ, ale určujúcimi preň budú predovšetkým aktuálne rozhodnutia orgánov, ktoré sú v danom štádiu za paralelne vedené trestné stíhanie zodpovedné. Pôjde najmä o uznesenie o vznesení obvinenia, obžalobu, rozhodnutia súdov a rozhodnutia o uplatnených opravných prostriedkoch, z odôvodnení ktorých je zrejmé aj to, ako sa príslušné orgány vysporiadali s obhajobou obvineného a na základe ktorých môže „väzobný súd“ spoľahlivo posúdiť dôvodnosť týchto ďalších trestných stíhaní. Vychádzajúc z uvedeného a so zreteľom na uznesenie vyšetrovateľa z 18. augusta 2017, ČVS: KRP-276/2-VYS-BA-2016, ktorým bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. (W. spol. s r. o.), nadväzujúce rozhodnutie prokurátora o sťažnosti obvineného, v ktorom sa podrobne zaoberal jeho námietkami spochybňujúcimi toto jeho trestné stíhanie a ktorým sčasti vyhovel, uznesenie vyšetrovateľa z 21. septembra 2017, sp. zn. PPZ-542/NKA-FP-ST-2016, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ako i na správy o stave týchto trestných stíhaní aj najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľ je stále dôvodne podozrivý, že dlhodobo v pravidelných intervaloch pácha vysoko sofistikovanú ekonomickú trestnú činnosť, ktorá má, pokiaľ ide o jej rozsah, stupňujúcu tendenciu a ktorá je pre neho zdrojom značných príjmov. Treba pritom zdôrazniť, že tejto trestnej činnosti sa mal obvinený dopúšťať nielen priamo,

ale aj prostredníctvom celého radu ním ovládaných navzájom vlastnícky a majetkovo prepojených fyzických a právnických osôb, včítane právnických osôb so sídlom v tzv. daňových rajoch. Z tohto pohľadu potom ani skutočnosť, že v inej trestnej veci došlo k zaisteniu majetku sťažovateľa a ani jeho tvrdenie o strate spoločenského statusu neznižujú u neho obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti, na čo správne poukázal už súd prvého stupňa. Najvyšší súd pritom odmieta sťažovateľom podsúvanú tézu o účelovo „vykonštruovaných“ trestných stíhaniach, ktoré majú iba odôvodniť ďalšie trvanie jeho väzby. Odhliadnuc od toho, že túto jeho prezumpciu nemožno uplatniť vo vzťahu k trestným stíhaniam, ktoré boli proti nemu vedené pred jeho vzatím do väzby, obvinený neoznačil žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by v konfrontácii s rozhodnutiami, na základe ktorých je trestne stíhaný, boli spôsobilé relevantne spochybniť dôvodnosť jeho ďalších trestných stíhaní. Pre úplnosť ale treba uviesť, že pokiaľ ide o ďalšie dve trestné veci, v rámci ktorých boli sťažovateľovi vznesené obvinenia po jeho vzatí do väzby, podľa predloženého spisového materiálu tieto uznesenia ešte nie sú právoplatné. Je preto prioritne úlohou príslušných orgánov činných v týchto veciach, aby sa v rámci sťažnostného konania vysporiadali s námietkami obvineného spochybňujúcimi dôvodnosť týchto trestných stíhaní a až následne bude možné spoľahlivo posúdiť ich význam z hľadiska dôvodov väzby v tejto veci. Najvyšší súd nezdieľa ani výhrady sťažovateľa voči rýchlosti postupu orgánov činných v trestnom konaní. Už len so zreteľom na materiu, ktorá bola predmetom znaleckého skúmania možno považovať ich postup za zodpovedajúci požiadavke prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí. V prospech tohto záveru svedčí i to, že v čase predloženia tejto veci najvyššiemu súdu už boli vykonávané úkony smerujúce ku skončeniu vyšetrovania, pričom obvinený v dôvodoch podanej sťažnosti značne skresľuje dôvody, ktoré uňho viedli k zrušeniu preštudovania vyšetrovacieho spisu. Z obsahu ním predloženého záznamu totiž vyplýva, že k tomu došlo z dôvodu, že sa spoluobvinený PhDr. O. P. rozhodol vo veci vypovedať, čo nemožno pričítať na ťarchu orgánov činných v trestnom konaní. Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že súdu nebol predložený úplný spis, treba uviesť, že vyšetrovací spis sa zoraďuje priebežne a pokiaľ po predložení veci súdu doň vyšetrovateľ (v rámci konečného zoradenia) vložil ďalšie listiny, nemožno jeho postup označiť za nezákonný. Navyše listiny, ktoré neboli podľa sťažovateľa súčasťou súdu predloženého spisu, nemali vzhľadom na ich charakter (ani potenciálne) žiaden vplyv na rozhodnutie o jeho väzbe. Napokon, vo vzťahu k námietkam obvineného, že sa prvostupňový súd dostatočne nezaoberal možnosťou nahradenia jeho väzby, najmä ponúknutou peňažnou zárukou vo výške 1 mil. eur, treba v prvom rade uviesť, že nahradiť väzbu týmto inštitútom možno len na návrh. Pritom už z tohto návrhu musí byť prinajmenšom zrejmé, kto peňažnú záruku ponúka, či obvinený alebo s jeho súhlasom iná osoba. Len tak totiž môže súd posudzovať, či vzhľadom na osobu a majetkové pomery toho, kto peňažnú záruku ponúka, a v prípade, že ide o inú osobu ako obvineného aj vzhľadom na ich vzájomný vzťah, prichádza nahradenie väzby peňažnou zárukou vôbec do úvahy a pokiaľ áno v akej výške. Podľa zápisnice o výsluchu, ktorý predchádzal napadnutému rozhodnutiu, obhajca obvineného navrhol „... aby bola v prípade dôvodov existencie väzby väzbu obvineného nahradená prijatím peňažnej záruky, výšku ktorej navrhujem v sume jedenmilión EUR, ktorá by bola zložená prostredníctvom obhajcov. Zároveň navrhujem, aby súd vydal opatrenie o výške peňažnej záruky, pričom takáto suma je podľa obhajoby dostatočná, aby mohla nahradiť výkon väzby obvineného...“. Z takto obhajcom formulovaného návrhu ale nie je vôbec zrejmé, kto peňažnú záruku ponúka. Či je to obvinený a táto bude prostredníctvom obhajcov iba zložená (čo by zároveň znamenalo, že napriek zaisteniu majetku má stále prístup k značným zdrojom), alebo je to iná osoba, ktorá ju zloží tiež prostredníctvom obhajcov, alebo ju ponúkli obhajcovia. V tejto situácii postupoval prvostupňový súd správne, keď takémuto návrhu bez ďalšieho [§ 81 ods. 2 písm. b) Tr. por.] nevyhovel. Navyše treba s prvostupňovým súdom súhlasiť aj v tom, že v posudzovanej veci nie sú dané výnimočné okolnosti prípadu, za ktoré nemožno považovať okolnosti označené v sťažnosti obvineným, čo bráni nahradeniu jeho väzby aj dohľadom probačného a mediačného úradníka. Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že sťažnosť obvineného M. C. ako nedôvodnú zamietol. Napriek jeho návrhu tak urobil na verejnom zasadnutí bez jeho účasti, keďže v rámci prvostupňového konania mal možnosť vyjadriť sa, ktorú nevyužil, pričom svoje práva mohol a aj plne uplatnil prostredníctvom obhajcu, a to i vo vzťahu k dodatočne predloženému zväzku č. XIII vyšetrovacieho spisu.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.